

bbcvietnamese.com

Trên chuyến bay ra Bắc, tôi mở tạp chí Heritage của Vietnam Airlines ra đọc và ngạc nhiên thấy địa danh Sài Gòn được dùng rất tự nhiên, như thể đây mới là tên gọi chính thức của đô thị lớn nhất Việt Nam.

Không kể bài về khu Nam Sài Gòn, các bài khác về chủ đề văn hóa, xã hội đều gọi Sài Gòn một cách bình thường. Thậm chí có bài song ngữ, phân tiếng Việt viết "Sài Gòn" còn ba tiếng Anh lại đề là TP Hồ Chí Minh.

Ra đến Hà Nội, ngồi lên taxi thấy ngay trước mắt dòng chữ "Taxi Sao Sài Gòn" và nghe người lái hỏi: "Anh đi Sài Gòn ra?". Đi qua ga Hàng Cỏ thấy dòng chữ chèn trên bảng điện tử: "Tuyến tàu Hà Nội - Sài Gòn".

Một cửa hàng bán đồ lưu niệm tại khu phố cũ Hà Nội

* Ta đi Sài Gòn

Gần như chính thức cái tên Sài Gòn cũng trở lại mặt báo, trên truyền thông, trong giao thông công cộng. Chẳng có đi máy bay thì vẫn nghe đâu đó "Hàng khách đi chuyến bay VN...đi TPHCM ra cửa số ...".

Phi chăng tàu hỏa thì bình dân hơn nên dù "Sài Gòn hóa" hơn phi công vẫn ưu tiên quan chức bay đi bay lại? Như ng ra khỏi Việt Nam hay bay về nước thì lại thấy ngay ký hiệu chuyến bay từ lâu nay vẫn là SGN. Lẽch số qu là k .

Thực ra, theo tôi biết, việc dân chúng sống ở phía Nam và nhất là trên địa bàn TPHCM đã có những cách dùng hai chữ Sài Gòn hay gọi tên thành phố này theo kiểu riêng của họ từ lâu nay.

Nhưng tại Hà Nội, việc Sài Gòn trở lại trong ngôn ngữ và báo chí, văn hóa có phần mới mẻ và đáng chú ý.

Nếu để ý kỹ thì sẽ thấy việc dùng cách tên gọi tự nhiên hay gọi tắt của Hà Nội là một trào lưu có từ mấy năm nay.

Tâm lý "thông ng nhất đng quê" - một chủ đề về gốc tích làng xã của người sống ở thành phố, được thể hiện trong các biệt ngữ: "Gà đẻ, lợn Mán, cốm quê", "Việt Long Sơn", "Gà Mỏch Hồch", (có chữ viết là Mnh Hồch), hay các món "cốm niêu", "cháo cá".

Sa i Go n đang tr i la i v i Ha Nô i

Tác Giả: Nguyễn Giang

Thứ Hai, 22 Tháng 9 Năm 2008 08:46

R i g n thì bánh cu n Thanh Trì, r u làng Vân, xa thì quán Hu , ph Nam Đ nh, mì Qu ng...cũng Vi t Nam ta c thôi nh ng nghe cũng khoái kh u ra ph t. Xa và l h n chút n a thì "L u T Xuyên", "Bia Đ c, Xúc-xích Ti p" đu kiê u.

Hà Nô i nay đang m rô ng ra nhiều vùng phu câ n

Ngoài ra, c ngôi trên taxi lúc ke t xe mà nhìn biê n phố thì còn thấy đu kiê u cách ghép th ng hi u, bi n hàng pha tr n Âu-Á ho c ch i nguyên ti ng Anh, ti ng Pháp. Nào Cà phê Honey, Laptop Khoa Nam, Ph Bò năm cùng Games Online.

* Xuyên vùng văn hóa

M t nhi p c a toàn c u hóa chính là vi c t ki n t o b n s c c a m i ng i hay t ng nhóm ng i qua sinh ho t, tiêu dùng, đ a vào nh ng nhãn hi u, th ng hi u t ch n, t ch biê n. Tính cách xuyên vùng văn hóa là m t trào l u không tránh kh i.

Trong b i c nh đó, tôi tin r ng nhãn hi u Sài Gòn có v nh đ c dùng đ mô t nh ng gì có ph n m i l , hi n đ i h n nh ng th v t gà hay c m cháo k trên.

Nó nằm trong dòng tr l i nh ng cái tên th i Pháp, th i M mà ng i n c ngoài dùng đ đ t cho khu v c này. C đ ý s th y nh ng ch nh Indochine, th m chí Tonkin hay Orient nay đ c dùng khá nhi u trong m ng liên doanh, đ u t du l ch.

Nh ng cách dùng hai t Sài Gòn không ch có v y.

Theo tôi, trong trái tim ng i Hà Nô i và nh ng ng i mang tâm th c B c Hà chân chính, Sài Gòn luôn chi m m t v trí đ y tình c m. C m giác v a t hào vì đó là mi n đ t cha ông gây đ ng đ c, v a th ng, v a n , v a m c c m có l i gì đó v i Sài Gòn, nh t là vì giai đ o n sau 1975, luôn băng khuâng trong tâm trí.

Kê t th i Pháp, r i sang đ n th i đ t n c b chia làm hai, Sài Gòn là n i ng i B c h ng đ n.

Ca nh Sài Gòn nhìn t mô t cao ốc gân trung tâm thành phố

Trong làn sóng m c a, ng i Hà Nô i, ca gốc Hà thành và nh ng ng i đến sống mô t hai thể hê nh ng hấp thu văn hóa Thăng Long, đã và đang ch ng kiến mô t cu c xâm nh p

Sài Gòn đang trở lại với Hà Nội

Tác Giả: Nguyễn Giang

Thứ Hai, 22 Tháng 9 Năm 2008 08:46

áo ấm, nóng hổi thì Đông Mỹ cũng quan chức và người dân các tỉnh. Lúc đó, họ lại càng thêm thêm cảm với tâm trạng người Sài Gòn sau 1975.

Bây giờ dù mức sống hai thành phố đã không còn khoảng cách xa như thập niên 70, với người Hà Nội thì Sài Gòn xưa và nay, vẫn đậm chất Pháp, chất Mỹ và nét miền Nam ngày trước.

Với các nước, đây vẫn là cửa ngõ lớn nhất hàng sang Hoa Kỳ vì chất người Sài Gòn mới thực sự có liên hệ gia đình đông đảo với khối Việt Kiều ở Bắc Mỹ, còn quan hệ với Phương Tây của Hà Nội vẫn nặng tính quan chức, người giao.

Nhưng cũng phải nói rằng trong tình cảm dành cho Sài Gòn, người Hà Nội cũng có đôi điều ghen tị pha lẫn tự hào riêng về phong cách người ta cho là thuần Bắc.

Ý thức hàng công sản - tiêu bản và cuộc chiến vài chục năm trước giờ gần hai chính thể cũng đóng một vai trò quan trọng trong việc định hình bản sắc hai thành phố. Chính vì thế, người ta đã phần nào quên mất những người chế bại Hà Nội một cách thô ráp của một cô bé blogger từ Sài Gòn ra hồi 2007.

Chính trị Việt Nam là chính trị Hà Nội và sẽ còn như thế trong nhiều năm tới. Nhưng theo tôi, sẽ cần tranh, dĩ cùng giao lưu giữa hai đô thị này sẽ còn tăng, với Sài Gòn trở thành một điểm điếm đi trị quý báu và cần thiết.

Và như sẽ trở lại Hà Nội một cách tự nhiên của cái tên Sài Gòn cho thấy, việc xích lại gần nhau không đến nỗi như những lãnh chính trị, mà tự sinh hoạt của người dân, từ các dòng chảy của văn hóa của một thế giới đang.

Ra phố Vòng buồm tôi, thấy tầm biệt sáng choang "Tạm biệt Sài Gòn" thì tôi cũng "choáng" luôn. Đám bóp kiêu Sài Gòn là kiêu gì thế, có đề mê hèn kiêu Thanh Hóa hay Nghê Tĩnh? Hai chất Sài Gòn đã đi vào tận da thịt người Hà thành thì chất còn cách ngạo mẽ chào sẽ sẽ dân gian!